

Kronika

***

24 lutego minęło 85 lat od chwili, gdy rozporządzeniem Prezydenta Ignacego Mościckiego ustanowiona została w Warszawie **Biblioteka Narodowa**. Idea ksiąźnicy narodowej jest jednak znacznie starsza, sięga początków wieku XVIII oraz postaci Andrzeja Stanisława i Józefa Andrzeja Załuskich, twórców pierwszej w Polsce dużej biblioteki publicznej.

***

Anda Rottenberg, historyk sztuki, krytyk i kuratorka wystaw, wieloletnia szefowa warszawskiej Zachęty, odebrała Nagrodę im. Aleksandra Gieysztora przyznaną przez Fundację im. Leopolda Kronenberga za wybitne osiągnięcia w dziedzinie ochrony polskiego dziedzictwa kulturowego. Wśród wcześniejszych laureatów są m.in. Norman Davies, Stefan Sutkowski i Krzysztof Czyżewski.

***

Po raz 38. przyznano francuskie nagrody filmowe – **Cezary**. Najwięcej otrzymała „Miłość” Michaela Hanekego: dla najlepszego filmu, za reżyserię, scenariusz oraz dla pary głównych aktorów, czyli Emmanuelle Rivy i Jeana-Louisa Trintignant. Nagroda dla najlepszego filmu zagranicznego trafiła do „Operacji Argo” Bena Afflecka.

***

Laureatka Nobla z roku 2009 **Herta Müller**, urodzona w Rumunii, prześladowana przez Securitate, z którą nie chciała podjąć współpracy, od 1987 roku mieszkająca w Berlinie, niemiecka pisarka gościć będzie w kwietniu w Krakowie (17 kwietnia) i Wrocławiu (19 kwietnia).

Konkursy

VIII Ogólnopolski Konkurs Poetycki im. Rainera Marii Rilkego

Dwumiesięcznik literacki „Topos”, Towarzystwo Przyjaciół Sopotu oraz patronujący imprezie Prezydent Miasta Sopotu ogłaszają VIII Ogólnopolski Konkurs Poetycki im. Rainera Marii Rilkego na zestaw pięciu wierszy w trzech egzemplarzach.

Nadesłane wiersze nie mogą być publikowane i nagradzane w innych konkursach. Profesjonalne jury w składzie: Wojciech Kass, Waław Tkaczuk – przewodniczący, Krzysztof Kuczkowski przynajmniej **Poetycką Nagrodę Rainera Marii Rilkego** oraz nie mniej niż dwie nagrody drugiego stopnia.

Laureaci otrzymują nagrody pieniężne (główna – 3.000 zł) ufundowane przez organizatorów i fundatorów (warunek – udział w gali festiwalowej, w przeciwnym razie nagroda zostaje wyróżnieniem honorowym a gratyfikacją pieniężną powiększy sumę nagród w kolejnym Konkursie).

Konkurs ma charakter otwarty, bez ograniczeń wiekowych i wymagań tematycznych. Utwory należy opatrzyć godłem (słownym), a w zaklejonej kopercie, sygnowanej tym samym godłem, przesłać następujące dane: imię i nazwisko, dokładny adres zamieszkania, numer telefonu, e-mail. Honorowa-

ne będą tylko prace na papierze formatu A4, nadesłane w formie wydruku komputerowego bądź maszynopisu. Organizatorzy nie zwracają nadsyłanych utworów.

Wyniki Konkursu zostaną opublikowane w prasie i internecie. Przesłanie prac konkursowych oznacza zgodę autora na nieodpłatne wykorzystanie tekstów w prasie literackiej („Topos”) oraz na gromadzenie i przetwarzanie danych osobowych uczestników do potrzeb konkursowych.

Uroczyste wręczenie nagród odbędzie się w październiku 2013 r. podczas Festiwalu Poezji w Sopocie.

Termin nadsyłania prac: czwartek, 15 sierpnia 2013 roku. **Adres:** Towarzystwo Przyjaciół Sopotu, ul. Czyżewskiego 12, 81-706 Sopot z **dopiskiem na kopercie „Konkurs im. R.M. Rilkego”**. **Dodatkowe informacje:** www.topos.com.pl

Wydarzenia

W Galerii Collage o Powstaniu styczniowym

Od momentu trzeciego rozbioru Polski nasz kraj zniknął z map Europy. Cały okres niewoli przesiąknięty był krwią polskich powstańców. Niewola, która trwała 123 lata, była okresem dążenia do niepodległości, walki o Polskość. Powstania były czynami zbrojnymi, które miały przynieść naszemu krajowi niepodległość. Jednak każdy zryw Polaków kończył się niepowodzeniem. Jedynym zwyciężskim powstaniem w dziejach naszego kraju to Powstanie wielkopolskie...

W tym roku przypada 150. rocznica Powstania styczniowego, największego polskiego powstania narodowego, które spotkało się z poparciem międzynarodowej opinii publicznej. Miało charakter wojny partyzanckiej, w której stoczono około 1200 bitew i potyczek. Mimo początkowych sukcesów zakończyło się wielką klęską powstańców.

Z okazji rocznicy w Galerii Collage Domu Kultury w Żelowie odbyło się spotkanie z **Ryszardem Wróblem**, regionalistą, który opowiadał o losach i przebiegu tego narodowego zrywu na Ziemi Łaskiej. Duża wiedza bohatera spotkania sprawiła, że można było wiele dowiedzieć się o czynaniach powstańców, których losy związane były ściśle z terenami położonymi w Dolinie rzeki Grabi.

Choć zachowały się materiały archiwalne czy przekazy ustne na temat powstania w samym Żelowie, to jest jednak sporo materiałów mówiących o takich działaniach wokół Żelowa. Wykład wzbogaciły ciekawe filmy dokumentalne.

Wycinanki w Galerii

Wycinanki zazwyczaj kojarzą się nam z pracą wyciętą z papieru za pomocą ostrego narzędzia, najczęściej nożyc. W Polsce charakterystyczna szczególnie dla twórczości ludowej. Wycinanki wykorzystują różne

rodzaje symetrii oraz łączenie i rytmiczne powtarzanie motywów w układach poziomych lub pionowych. Początkowo wykonywane były z białego papieru, dopiero kiedy w drugiej połowie XIX stulecia pojawił się papier kolorowy i bibułka, stały się kunsztownymi, tęczowymi ozdobami. Do wycinania używano narzędzi gospodarskich (np. nożyc do strzyżenia owiec). W zależności od przybieranych form (roślinnych, zwierzęcych, postaci ludzkich, a także figur) nazywane są: gwiazdami (okrągłymi lub rogowymi), kółkami, drzewkami, lełujami, lalkami, kogutkami itp.

Barbara Hasiuk-Luter, której wystawę można oglądać w Galerii Collage Domu Kultury w Żelowie prezentuje prace wykonane zgoła odmienną techniką. Jej papierowe obrazy to misteria techniki. Lekkie w wymowie i delikatne w oglądaniu. Trzeba niezwyklej wyobraźni, żeby wyczarować z papieru takie magiczne obrazy – trzeba mieć także sporo wyobraźni, patrząc na te dzieła sztuki. Dzięki swojemu warsztatowi i wielkiej cierpliwości artystka stworzyła obrazy, jakby nie z tego świata. Odnosi się wrażenie, że są to sceny z filmów fantasy lub science-fiction. Wydobyła z kolorowych kartek papieru wizualizacje ludzkich stanów podświadomości. W tych niemal surrealistycznych dziełach nic nie jest normalne, a każdy przedmiot czy postać pochodzi jakby z psychodelicznego snu. Sen ten nie przypomina nawet bajki, ale nierealne wytwory ludzkiego umysłu.

Pochodząca z Chechła artystka zaproponowała nam sztukę jakże odmienną od tej, którą często możemy podziwiać na co dzień, ale sztukę, wobec której nie można przejść obojętnie.

Wystawę można oglądać do końca marca.

Barbara Hasiuk-Luter

Wystawa zrealizowana w ramach operacji „Organizacja wystaw i spotkań autorskich lokalnych twórców – modernizacja galerii Domu Kultury w Żelowie”, działanie 4.13 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” dla małych projektów objętego PROW na lata 2007-2013, współfinansowanej ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

